პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 245 (7306)

23 1982 წ. დეკემბერი, ხუთშაბათი.

ფასი 8 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

სსრ კავშირის 60 წელი

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მოხსენება

ძვირფასო ამხანაგებო!

პატივცემულო სტუმრებო!

60 წლის წინათ ძლევამოსილი ოქტომბრის რევოლუციით განთავისუფლებული ჩვენი ქვეყნის ხალხები ნებაყოფლობით გაერთიანდნენ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირად. (ტაში).

პირველი, საბჭოთა რესპუბლიკების გამაერთიანებელი ყრილობის მუშაობის დასასრულს, რომელმაც სსრ კავშირის შექმნა გამოაცხადა, მ. ი. კალინინმა თქვა: „მთელი ათასწლეულებია, კაცობრიობის საუკეთესო წარმომადგენლები თავს იტეხენ თეორიულ პრობლემაზე, რათა მიაგნონ ფორმებს, რომლებიც შესაძლებლობას მისცემდა ხალხებს თავიდან აეცილებინათ უდიდესი ტანჯვა, ერთმანეთთან ბრძოლა და მეგობრულად, ძმურად ეცხოვრათ. მხოლოდ ახლა, დღევანდელ დღეს, პრაქტიკულად პირველი ქვა ჩაიდო ამ ძმობის საძირკველში". (ტაში).

კაპიტალიზმის განვითარებას არ მოჰყოლია ეროვნული ჩაგვრის ლიკვიდაცია. პირიქით, ეროვნულ ჩაგვრას დაემატა კოლონიური, რომელმაც კიდევ უფრო გაამწვავა იგი. ერთმა მუჭა კაპიტალისტურმა სახელმწიფოებმა ასმილიონობით ადამიანი დაიმონეს და წილ-ხვედრად არგუნეს სილატაკე, გადაუკეტეს პროგრესის გზა.

მარქსიზმმა პირველმა გამოავლინა ეროვნული საკითხისა და საზოგადოების სოციალური, კლასობრივი სტრუქტურის, საკუთრების გაბატონებული ტიპის ორგანული კავშირი. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეროვნულ ურთიერთობას სოციალურ ნიადაგში აქვს გადგმული ფესვი. აი, რატომ იყო, რომ მარქსმა და ენგელსმა გამოიტანეს ფუნდამენტური დასკვნა: სოციალური ჩაგვრის მოსპობა ეროვნული ჩაგვრის მოსპობის პირობა და წანამძღვარია. „...ბურჟუაზიაზე პროლეტარიატის გამარჯვება, — თქვა მარქსმა, — ამავე დროს ყველა ჩაგრული ერის განთავისუფლების სიგნალიც არის". მარქსიზმის ფუძემდებელთა მიერ გამოცხადებული უკვდავი ლოზუნგი — „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!" — გახდა მოწოდება მშრომელთა ინტერნაციონალური ბრძოლისა ყველა ფორმის დამონების — როგორც სოციალური, ისე ეროვნული დამონების წინააღმდეგ. (ტაში).

ახალ ისტორიულ პირობებში კ. მარქსისა და ფ. ენგელსის საქმე განაგრძო ვ. ი. ლენინმა. იგი მაშინ ჩაუდგა სათავეში რევოლუციურ მოძრაობას, როცა რუსეთის ცა რევოლუციურმა დაფიონმა გაანათა. ქვეყანაში, რომელსაც სამართლიანად უწოდებდნენ „ხალხთა საპყრობილეს", ეროვნული საკითხი, ბუნებრივია, ერთ-ერთ პირველ ადგილზე დადგა ბოლშევიკთა პარტიის სტრატეგიისა და ტაქტიკის შემუშავებისას.

ლენინის ყურადღების ცენტრში იყო ერების თვითგამორკვევის უფლება როგორც მათი ნამდვილი, მტკიცე დაახლოების უზრუნველყოფის ერთადერთი საიმედო საშუალება. მხოლოდ თვითგამორკვევის უფლება შეიძლებოდა ყოფილიყო ცარიზმის დასამხობად, ახალი საზოგადოების შესაქმნელად ბრძოლაში ყველა ერის ნებაყოფლობითი შეკავშირების იდეურ-პოლიტიკური საფუძველი. ასე აყენებდა საკითხს ლენინი. ასეთი გახლდათ ლენინური ეროვნული პოლიტიკის ღერძი. (ტაში).

ოქტომბრის რევოლუციამ პოლიტიკური ლოზუნგები და მოთხოვნები ყოველდღიური ორგანიზატორული მუშაობის სიბრტყეში გადაიტანა. თვით ცხოვრება, უძნელესი ეკონომიკური, სოციალური, საგარეო-პოლიტიკური, თავდაცვითი ამოცანები გვიკარნახებდა ხალხების შეკავშირების, იმ რესპუბლიკების გაერთიანების საჭიროებას, რუსეთის იმპერიის ნანგრევებზე რომ აღმოცენდნენ.

ის, რაც დღეს ცხადად მოჩანს, სულაც არ იყო ცხადი იმ ბობოქარ, გარდამავალ დროს! კონკრეტული სახელმწიფო ფორმების, იმ პოლიტიკური ინსტიტუტების ძიება, რომლებშიც უნდა შეესხათ ხორცი ეროვნული პროგრამის ზოგად იდეებსა და წანამძღვრებს, ცხარე დავაში მიმდინარეობდა. ერთმანეთს ეჯახებოდა სულ სხვადასხვა აზრი — კონფედერაციის ფარგლებში რესპუბლიკების უილაჯო, ამორფული გაერთიანების პროგრამით დაწყებული და იმ მოთხოვნით დამთავრებული, რომ ისინი რუსეთის სფს რესპუბლიკის შემადგენლობაში შესულიყვნენ ავტონომიის საწყისებით. საჭირო გახდა ვ. ი. ლენინის გენია და ავტორიტეტი, რათა გამოგვენახა და დაგვეცვა ერთადერთი სწორი გზა — სოციალისტური ფედერალიზმის გზა.

რა არის ლენინის მიერ ნაჩვენები გზის არსი? მოკლედ იგი ასე შეიძლება გამოიხატოს: ეს არის თავისუფალ ხალხთა კავშირის სრული ნებაყოფლობა, როგორც სოციალისტური რესპუბლიკების ფედერაციის მაქსიმალური სიმტკიცის გარანტია. ეს არის ყველა ერისა და ეროვნების სრული თანასწორუფლებიანობა, მათი არა მარტო იურიდიული, არამედ აგრეთვე ფაქტობრივი უთანასწორობის ლიკვიდაციის თანამიმდევრული გეზი. ეს არის ყოველი რესპუბლიკის, თითოეული ეროვნების თავისუფალი განვითარება მათი ძმური კავშირის ფარგლებში. ეს არის ინტერნაციონალისტური შეგნების განუხრელი გამომუშავება და ჩვენი ქვეყნის ყველა ერისა და ეროვნების დაახლოების მტკიცე კურსი.

სწორედ საბჭოთა კავშირის შექმნის წლებში დაწერა ვ. ი. ლენინმა სიტყვები, რომლებიც მკაფიოდ გამოხატავს ეროვნულ საკითხზე მისი განსჯის მიმდინარეობას. აი ეს სიტყვები: „ხუთი წლის განმავლობაში ჩვენი გამოცდილება ნაციონალური საკითხის გადაჭრისა ისეთ სახელმწიფოში, რომელიც ისე მრავალ ეროვნებას შეიცავს, რამდენიც არა მგონია სხვა ქვეყნებში მოიპოვებოდეს, სავსებით გვარწმუნებს იმაში, რომ ასეთ შემთხვევაში ერთადერთი სწორი დამოკიდებულება ერთა ინტერესებისადმი იქნება მათი მაქსიმალური დაკმაყოფილება და ისეთი პირობების შექმნა, რომლებიც გამორიცხავენ კონფლიქტების ყოველგვარ შესაძლებლობას ამ ნიადაგზე. ჩვენმა გამოცდილებამ, — განაგრძობს ლენინი, — შექმნა ჩვენში ურყევი რწმენა, რომ მხოლოდ უდიდესი ყურადღების გამოჩენა სხვადასხვა ერის ინტერესებისადმი სპობს ნიადაგს კონფლიქტებისათვის, სპობს ურთიერთუნდობლობას, სპობს ყოველგვარი ინტრიგების შიშს, ქმნის იმ ნდობას, განსაკუთრებით სხვადასხვა ენაზე მო-

(გაგრძელება მე-2-3 გვერდებზე)

⊙

მოსკოვი, 1982 წლის 21 დეკემბერი. კრემლის ყრილობათა სასახლე.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსა და რუსეთის სფს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომა.

საქართველოს სს რესპუბლიკის წარმომადგენლები სხდომის დარბაზში.

საქდეს-საქინფორმის ფოტო.

⊙

კომუნიზმის მშენებელთა ძმური კავშირი

●

სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა კრემლის ყრილობათა სასახლეში

●

მოსკოვში, კრემლის ყრილობათა სასახლეში, 1982 წლის 22 დეკემბერს გაგრძელდა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსა და რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომა.

საზეიმო სხდომის მონაწილენი და მრავალრიცხოვანი სტუმრები მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს ი. ვ. ანდროპოვს, ჰ. ა. ალიევს, მ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ვ. გრიშინს, ა. ა. გრომიკოს, დ. ა. კუნაევს, ა. ი. პელშეს, გ. ვ. რომანოვს, ნ. ა. ტიხონოვს, დ. თ. უსტინოვს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, კ. უ. ჩერნენკოს, პ. ნ. დემიჩევს, ვ. ი. დოლგიხს, ტ. ი. კისელიოვს, ვ. ვ. კუზნეცოვს, ბ. ნ. პონომარიოვს, შ. რ. რაშიდოვს, მ. ს. სოლომენცევს, ე. ა. შევარდნაძეს, მ. ვ. ზიმიანინს, ი. ვ. კაპიტონოვს, ნ. ი. რიჟკოვს, კ. ვ. რუსაკოვს.

შემდეგ საზეიმო სხდომაზე გაგრძელდა გამოსვლები და მისალმებები.

საზეიმო სხდომის მონაწილენი მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის დელეგაციას.

გაისმის მარშის ხმები და დიდებით მოსილი საბრძოლო დროშებით შემოდიან დარბაზში ყველა სახეობის ჯარების წარმომადგენლები, სამშობლოს მამაცი დამცველები, რომლებიც ფხიზლად იცავენ საბჭოთა ხალხის მშვიდობიან შრომას.

საზეიმო სხდომის მონაწილეებმა დიდი აღფრთოვანებით, ერთხმად მიიღეს მიმართვა „მსოფლიოს პარლამენტებისადმი, მთავრობებისადმი, პოლიტიკური პარტიებისა და ხალხებისადმი".

ამით საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსა და რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს გაერთიანებული საზეიმო სხდომა დახურულად ცხადდება. ჟღერს საბჭოთა კავშირის ჰიმნის დიდებული მელოდია.

ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მოხსენება

(გაგრძელება)

ლაპარაკე მუშებისა და გლეხების მხრივ, ურომლისოდაც აბსოლუტურად შეუძლებელია როგორც მშვიდობიანი ურთიერთობა ხალხებს შორის, ისე რამდენადმე წარმატებითი განვითარება ყოველივე იმისა, რაც კი საგულისხმო რამ არის თანამედროვე ცივილიზაციაში".

ლენინის ანდერძი, ეროვნული პოლიტიკის ლენინური პრინციპები ჩვენთვის წმიდათაწმიდაა. ამ პრინციპებზე დაყრდნობით, მათი თანამიმდევრული პრაქტიკული დამკვიდრების მეოხებით ჩვენ შევქმენით მძლავრი სახელმწიფო, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი, რომლის შექმნა არა მარტო სოციალიზმის განვითარების გზით გადადგმული დიდი ნაბიჯი, არამედ აგრეთვე მსოფლიო ისტორიის მიმდინარეობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი გარდამტეხი მომენტი გახდა. (ხანგრძლივი ტაში).

1. გამოვლილი გზის შედეგები და ეროვნული პოლიტიკის ამოცანები

საბჭოთა კავშირის მიერ 60 წლის მანძილზე გამოვლილი გზა მთელი ეპოქაა. კაცმა რომ თქვას, ისტორიას არ ეხსომება ესოდენ სწრაფი ალმაფრენა ჩამორჩენილობის, უბედურებისა და გაპარტახების მდგომარეობიდან თანამედროვე მძლავრ, დიად სახელმწიფომდე, რომელსაც აქვს კულტურის უმაღლესი დონე და რომლის ხალხის კეთილდღეობა ნიადაგ უმჯობესდება.

მაინც რა არის ჩვენი განვითარების ყველაზე მნიშვნელოვანი შედეგები?

— მთლიანად დადასტურდა მარქს-ლენინის იმ მოძღვრებათა სისწორე, რომ ეროვნული საკითხის გადაწყვეტა შესაძლებელია მხოლოდ კლასობრივ საფუძველზე. სოციალურ ანტაგონიზმებთან ერთად წარსულს ჩაბარდა ეროვნული შუღლი, ყოველგვარი რასობრივი და ეროვნული უთანასწორობა და ჩაგვრა.

— დამაჯერებლად არის ნაჩვენები, რომ ეროვნული საკითხის სოციალისტურ გადაწყვეტაში ხელმძღვანელი, წარმმართველი ძალა, ამ გადაწყვეტის სისწორის გარანტი არის კომუნისტური პარტია, მისი მეცნიერულად დასაბუთებული პოლიტიკა.

— გაქრა ჩამორჩენილი ეროვნული განაპირა მხარეები, სადაც ხშირად ჯერ კიდევ სჭარბობდა ფეოდალურ-პატრიარქალური და გვაროვნული ურთიერთობაც კი.

— ყველა რესპუბლიკის დინამიკური, საერთო-სახელმწიფო გეგმით წარმართული ეკონომიკური ზრდის ბაზაზე შეიქმნა ერთიანი საკავშირო სახალხო-სამეურნეო კომპლექსი.

— თვისებრივად შეიცვალა რესპუბლიკების სოციალური სტრუქტურა; თითოეულ მათგანში გაიზარდა თანამედროვე მუშათა კლასი, ახლებური, საკოლმეურნეო გზით მიდის გლეხობა, შექმნილია თავისი ინტელიგენცია, აღზრდილია კვალიფიციური კადრები სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა დარგში.

— პროგრესული ტრადიციების, სულიერ ღირებულებათა ინტენსიური გაცვლის საფუძველზე აყვავდა სოციალისტური მრავალეროვნული კულტურა.

— ჩამოყალიბდნენ სოციალისტური ერები, რომლებიც ამჟამად შეადგენენ ახალ ისტორიულ ერთობას — საბჭოთა ხალხს. (ხანგრძლივი ტაში).

სულ უფრო მეტად ერწყმის ერთმანეთს რესპუბლიკების ინტერესები, სულ უფრო ნაყოფიერი ხდება ურთიერთდახმარება, ურთიერთკავშირი, რომლებიც ერთიან კალაპოტში წარმართავენ საბჭოთა კავშირის ერებისა და ეროვნებების ალმშენებლობითს მეცადინეობას. ჩვენს ქვეყანაში ყოველი სოციალისტური ერის ყოველმხრივი განვითარება კანონზომიერად იწვევს მათს სულ უფრო მეტად დაახლოებას.

თითოეულ მოკავშირე რესპუბლიკას — რუსეთის ფედერაციას, უკრაინასა და ბელორუსიას, უზბეკეთსა და ყაზახეთს, საქართველოსა და აზერბაიჯანს, ლიტვასა და მოლდავეთს, ლატვიასა და ყირგიზეთს, ტაჯიკეთსა და სომხეთს, თურქმენეთსა და ესტონეთს, — თითოეულ, ვიმეორებ, მოკავშირე რესპუბლიკას ფასდაუდებელი წვლილი შეაქვს საბჭოთა კავშირის ეკონომიკისა და კულტურის საერთო ალმავლობაში. და ეს, ამხანაგებო, ჩვენი შემოქმედებითი ძალების უბრალო შეკრება კი არა, მრავალგზისი გამრავლებაა. (ტაში).

ძმურ ოჯახში წარმატებით ავლენს თავის შესაძლებლობებს ყველა ერი და ეროვნება, რომლებიც ცხოვრობენ ოც ავტონომიურ რესპუბლიკასა და თვრამეტ ავტონომიურ ოლქსა და ოკრუგში. თანასწორუფლებიანი საბჭოთა მოქალაქენი არიან მილიონობით გერმანელი, პოლონელი, კორეელი, ქურთი, სხვა ეროვნების წარმომადგენლები, რომლებისთვისაც საბჭოთა კავშირი კარგა ხანია სამშობლო გახდა.

ჩვენი ქვეყნის ხალხები განსაკუთრებული მადლობის სიტყვებით მიმართავენ რუს ხალხს. მისი უანგარო ძმური დახმარება რომ არა, შეუძლებელი იქნებოდა რომელიმე რესპუბლიკის ახლანდელი მიღწევები. ქვეყნის ეკონომიკურ, პოლიტიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში, მისი ყველა ერისა და ეროვნების დაახლოებაში, მსოფლიო ცივილიზაციის სიმდიდრესთან მათს ზიარებაში უაღრესად დიდი მნიშვნელობის ფაქტორია რუსული ენა, რომელიც ბუნებრივად დამკვიდრდა ყოველი ეროვნების მილიონობით ადამიანის ცხოვრებაში. (ტაში).

საბჭოთა საზოგადოების ეროვნულ-სახელმწიფო საფუძვლების განმტკიცებაში დიდი ნიშანსვეტი გახდა სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუცია. ამ თვალსაჩინო დოკუმენტში არა მარტო შეჯამებულია წინა განვითარების შედეგები, არამედ აღნიშნულია ქვეყნის ყველა ერისა და ეროვნების შემდგომი აყვავებისა და დაახლოების მტკიცე, მყარი პოლიტიკურ-სამართლებრივი საფუძვლები.

ეროვნულ ურთიერთობაში 60 წლის მანძილზე მომხდარი რეალური თვისებრივი ცვლილებანი მოწმობს, რომ ეროვნული საკითხი იმ სახით, რა სახითაც იგი დაგვიტოვა ექსპლოატატორულმა წყობილებამ, წარმატებით გადაწყდა, გადაწყდა საბოლოოდ და შეუქცევადად. (ხანგრძლივი ტაში). ქვეყნის მრავალეროვანი შემადგენლობა სისუსტის წყაროდან ისტორიაში პირველად გადაიქცა ძალისა და აყვავების წყაროდ. (ტაში).

ამ დარბაზში ზუსტად ათი წლის წინათ გამოსვლისას ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა ძალზე კარგად თქვა: „ჩვენს ქვეყანაში... შეიქმნა ისტორიაში უმაგალითო ურთიერთობა, რომელსაც სამართლიანად ვუწოდებთ ხალხთა ლენინურ მეგობრობას. ეს მეგობრობა, ჩვენი ფასდაუდებელი განძი, თითოეული საბჭოთა ადამიანისათვის ყველაზე მნიშვნელოვანი და ძვირფასი, სოციალიზმის მონაპოვარია. და ამ მეგობრობას ჩვენ, საბჭოთა ადამიანები, მუდამ თვალისჩინივით გავუფრთხილდებით!" (ხანგრძლივი ტაში).

დღეს, ამ საზეიმო დღეს, ჯეროვან პატივს მივაგებთ ყველა ეროვნების საბჭოთა ადამიანთა მრავალ თაობას, ქალებსა და მამაკაცებს, მუშებსა და გლეხებს, ინტელიგენციას, პარტიულ და საბჭოთა მუშაკებს, შეიარაღებული ძალების მეომრებს, კომუნისტებსა და უპარტიოებს, ყველას, ვინც ააშენა სოციალიზმი, დაიცვა იგი უმძიმეს ომში და რეალობად აქცია ათასწლოვანი ოცნება ხალხთა თანასწორობაზე, მეგობრობასა და ძმობაზე. (ხანგრძლივი ტაში).

ამხანაგებო! ვაჯამებთ რა იმას, რაც გაკეთდა, ბუნებრივია, მთავარ ყურადღებას ვუთმობთ იმას, რაც უნდა გაკეთდეს. ჩვენი საბოლოო მიზანი ცხადია. ეს არის, ვ. ი. ლენინის სიტყვებით რომ ვთქვათ, — არა მარტო ერთა დაახლოება, არამედ მათი შერწყმაც. პარტიას კარგად ესმის, რომ ამ მიზნისაკენ მიმავალი გზა გრძელია. აქ არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება წინ გაჭრა ისევე, როგორც არ შეიძლება დაუშვა უკვე მომწიფებული პროცესების შეკავებაც.

ეროვნული საკითხის გადაწყვეტაში წარმატებანი სულაც არ ნიშნავს, რომ გაქრა ყველა პრობლემა, რომლებსაც წარმოქმნის თვით ერთიანი სახელმწიფოს ფარგლებში მრავალი ერისა და ეროვნების ცხოვრებისა და შრომის ფაქტი. ეს, ალბათ, შეუძლებელია, სანამ არსებობენ ერები, სანამ არის ეროვნული განსხვავებანი. ისინი კი დიდხანს იარსებებს, ბევრად მეტ ხანს, ვიდრე კლასობრივი განსხვავებანი.

სწორედ ამიტომ განვითარებული სოციალიზმის არსებობა — არადა, სწორედ ასე შეგვიძლია განვსაზღვროთ თანამედროვე ეტაპზე პარტიისა და ხალხის საქმიანობის მთავარი შინაარსი — უნდა შეიცავდეს მოფიქრებულ, მეცნიერულად დასაბუთებულ ეროვნულ პოლიტიკას. მინდა შევეხო მის ზოგიერთ ამოცანას.

უკვე ითქვა, თუ რა უდიდესი სარგებლობა და უპირატესობა მიანიჭა ჩვენი ქვეყნის ხალხებს, მის რესპუბლიკებს ერთიან კავშირად გაერთიანებამ. მაგრამ შესაძლებლობანი, რომლებსაც ეს გაერთიანება სახავს, ჯერ კიდევ არ არის ამოწურული.

ავიღოთ ეკონომიკა. თანამედროვე საწარმოო ძალები მაშინაც კი მოითხოვს ინტეგრაციას, როცა საქმე სხვადასხვა ქვეყანას ეხება. მით უმეტეს, ისინი მოითხოვს ერთსა და იმავე ქვეყანაში სხვადასხვა რეგიონისა და რესპუბლიკის მეცადინეობის მჭიდრო და უნარიან გაერთიანებას. თითოეული რესპუბლიკის ბუნებრივი და შრომითი რესურსების, კლიმატური თავისებურებების ყველაზე გონივრული გამოყენება, ამ პოტენციალის ყველაზე რაციონალური მოქცევა საერთო საკავშირო პოტენციალში, — აი, რა მოუტანს უმეტეს სარგებლობას თითოეულ რეგიონს, თითოეულ ერსა და ეროვნებას, ისევე როგორც მთელ სახელმწიფოსაც.

ასეთია ჩვენი პრინციპული დებულება. მისი განხორციელებისათვის საჭირო იქნება, რომ ბევრი იმუშაონ ჩვენმა ცენტრალურმა და ადგილობრივმა საგეგმო და სამეურნეო ორგანოებმა. კვლავაც უნდა სრულვყოთ საწარმოო ძალების განლაგება, რეგიონალური სპეციალიზაცია და კოოპერაცია, სამეურნეო კავშირურთიერთობისა და ტვირთზიდვის სქემები. ეს, რა თქმა უნდა, ადვილი ამოცანა არ არის, მაგრამ იგი მომწიფდა და მისი გადაწყვეტა მნიშვნელოვან მოგებას გვპირდება.

ახლა მთელი ქვეყანა მუშაობს სასურსათო პროგრამის შესრულებისათვის. მასში მკაფიოდ არის განსაზღვრული ამოცანები ყველა მოკავშირე რესპუბლიკისათვის. და თითოეული მათგანი საფუძვლიანად უნდა გაისარჯოს, რათა რეალური წვლილი შეიტანოს — ამასთან უახლოეს დროში — სურსათით საბჭოთა ადამიანების შეუფერხებელი მომარაგების უმნიშვნელოვანეს საქმეში.

მიღებულ პროგრამაში, როგორც ცნობილია, ლაპარაკია პირველი რიგის გადაუდებელ ამოცანებზე. მაგრამ თუ პერსპექტივაზე ვიფიქრებთ, არ შეიძლება არ დავინახოთ, რომ ჩვენი აგროსამრეწველო კომპლექსის, ისევე როგორც მთლიანად ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის შემდგომი განვითარება მოითხოვს მთელი ქვეყნის მასშტაბით სოფლის მეურნეობის უფრო ღრმა და თანამიმდევრულ სპეციალიზაციას.

და კიდევ ერთი საკითხი. ისეთ ვრცელ სახელმწიფოში, როგორიც ჩვენია, სრულიად განსაკუთრებულ როლს ასრულებს ტრანსპორტი. ეკონომიკურ და პოლიტიკურსაც, და, თუ გნებავთ, ფსიქოლოგიურ როლსაც.

თუ ტრანსპორტმა კარგად არ იმუშავა, მეტისმეტად გაგვიჭირდება ყველა რესპუბლიკის დაჩქარებული განვითარებაც და მათი ეკონომიკური თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავებაც. მაგრამ ტრანსპორტი მარტოოდენ სამეურნეო ამოცანების გადაწყვეტისათვის როდია საჭირო. ტრანსპორტის, გზების ქსელის განვითარება, რომელიც სოფელს ქალაქთან აახლოებს, გარკვეულწილად შეუწყობს ხელს, მაგალითად, სოფლად კადრების დამკვიდრებასაც. ეს, რა თქმა უნდა, დაეხმარება აგრეთვე დიდი სოციალური ამოცანის გადაწყვეტას — შრომითი რესურსების რაციონალურ და მოქნილ გამოყენებას. მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით ყოველდღიურ ადამიანურ კონტაქტებს, ქვეყნის ყველა რესპუბლიკასა და რაიონს შორის ცოცხალ კავშირურთიერთობას რომ უზრუნველყოფს, ამით ტრანსპორტი ხელს უწყობს ადამიანებს ეზიარონ სოციალისტური ცივილიზაციის მიღწევებს ამ სიტყვის ყველაზე ფართო გაგებით.

კავშირად გაერთიანება საბჭოთა ხალხის არა მარტო მატერიალური, არამედ სულიერი სიმდიდრის ერთ-ერთი დამატებითი წყარო გახდა. მაგრამ აქაც მთლიანად როდი ვიყენებთ ყველა შესაძლებლობას. შეუპოვრად უნდა ვეძებოთ ახალი, დღევანდელი მოთხოვნების შესაბამისი მუშაობის მეთოდები და ფორმები, რომლებიც შესაძლებლობას გვაძლევს უფრო ნაყოფიერი გავხადოთ კულტურების ურთიერთგამდიდრება, ყველა ადამიანს მივცეთ შესაძლებლობა უფრო ფართოდ დაეწაფოს ყოველივე საუკეთესოს, რასაც თითოეული ჩვენი ხალხის კულტურა იძლევა. ამ კეთილშობილურ საქმეში სულ უფრო მზარდი როლი უნდა შეასრულონ რადიომ და ტელევიზიამ, ისევე როგორც, რა თქმა უნდა, მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებმა.

რასაკვირველია, ამასთან უნდა გვახსოვდეს, რომ თითოეული ერის სულიერ მემკვიდრეობაში, ტრადიციებში, ყოფაში არის არა მარტო კარგი, არამედ ცუდიც, დრომოჭმულიც. და აქედან გამომდინარეობს კიდევ ერთი ამოცანა — კი არ დავაკონსერვოთ ეს ცუდი, არამედ გავთავისუფლდეთ ყოველივე იმისაგან, რაც მოძველდა, რაც ეწინააღმდეგება საბჭოთა საერთო ცხოვრების ნორმებს, სოციალისტურ ზნეობას, ჩვენს კომუნისტურ იდეალებს.

ცხოვრება მოწმობს, რომ ყველა ერისა და ეროვნების ეკონომიკურ და კულტურულ პროგრესს უცილობლად თან სდევს მათი ეროვნული თვითშეგნების ზრდა. ეს კანონზომიერი, ობიექტური პროცესია. მაგრამ, საჭიროა, მიღწეული წარმატებებისათვის ბუნებრივი სიამაყე არ გადაიქცეს ეროვნულ ყოყოჩობად ან კუდაბზიკობად, არ წარმოშვას განკერძოებულობის, სხვა ერებისა და ეროვნებებისადმი უპატივცემლო დამოკიდებულების ტენდენციები. ამგვარი ნეგატიური მოვლენები კი ჯერ კიდევ გვხვდება. და სწორი არ იქნებოდა, ეს მხოლოდ წარსულის გადმონაშთებით აგვეხსნა. მათ [illegible] მუშაობაში ჩვენი საკუთარი ხარვეზებიც ასაზრდოებს. აქ, ამხანაგებო, წვრილმანები არ არსებობს. აქ ყველაფერს აქვს მნიშვნელობა, ენისადმი, წარსულის ძეგლებისადმი დამოკიდებულებასაც, ისტორიული მოვლენების განმარტებასაც და იმასაც, თუ როგორ გარდავქმნით სოფლებსა და ქალაქებს, როგორ ზემოქმედებას ვახდენთ ადამიანთა შრომისა და ცხოვრების პირობებზე.

მოსახლეობის ბუნებრივი მიგრაციის შედეგად სულ უფრო მრავალეროვანი ხდება თითოეული ჩვენი რესპუბლიკა, ხოლო ასე თუ ისე — თითოეული ოლქი, თითოეული ქალაქი. და, მაშასადამე, პარტიის ეროვნული პოლიტიკის გამტარებლები, შემსრულებლები სულ უფრო ხდებიან პარტიული და საბჭოთა ორგანოები, მთელი ჩვენი ადგილობრივი კადრები. თანაც ამ პოლიტიკის მაღალი პრინციპების განხორციელება მათ უხდებათ ყოველდღიურად, როცა უზრუნველყოფენ ყველა ერის — დიდი თუ პატარა ერებისა და ეროვნებების წარმომადგენელთა ჰარმონიულ, ძმურ ურთიერთობას შრომაშიც და ყოფა-ცხოვრებაშიც.

პარტია მუდამ უდიდეს ყურადღებას უთმობდა საბჭოთა მუშათა კლასის — ჩვენი საზოგადოების წამყვანი ძალის ეროვნული რაზმების ზრდას. შედეგებიც გვაქვს. ახლა მუშები შეადგენენ ყველაზე დიდ სოციალურ ჯგუფს ყველა მოკავშირე რესპუბლიკაში. მაგრამ ზოგიერთი მათგანის მუშათა კლასის შემადგენლობაში უფრო სრულად უნდა იყოს წარმოდგენილი მკვიდრი ეროვნება. აქედან გამომდინარეობს სკკპ XXVI ყრილობის მიერ დასახული ამოცანა, რომ გავაფართოოთ და გავაუმჯობესოთ რესპუბლიკაში მცხოვრები ყველა ერისა და ეროვნების კვალიფიციურ მუშათა მომზადება. ეს საჭიროა ეკონომიკის განვითარებისათვის. ეს საჭიროა პოლიტიკურადაც. მრავალეროვანი შრომითი და უწინარეს ყოვლისა მუშათა კოლექტივები სწორედ ის გარემოა, სადაც ყველაზე კარგად ყალიბდება ინტერნაციონალისტური სულისკვეთება, მტკიცდება სსრ კავშირის ხალხთა ძმობა და მეგობრობა. (ხანგრძლივი ტაში).

ასევე მნიშვნელოვანია რესპუბლიკებისა და მთლიანად კავშირის პარტიულ და სახელმწიფო ორგანოებში მშრომელთა წარმომადგენლობის საკითხი. საქმე, რა თქმა უნდა, წარმომადგენლობის რაღაც ფორმალურ ნორმებს როდი ეხება. უადგილოა ასეთი პრობლემების გადაწყვეტისადმი არითმეტიკული მიდგომა. მაგრამ თანამიმდევრულად უნდა ვილვწოდეთ, რათა ამა თუ იმ რესპუბლიკაში მცხოვრები ყველა ეროვნება ჯეროვნად იყოს წარმოდგენილი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების სხვადასხვა რგოლში. საქმიანი და [illegible]ლურ-პოლიტიკური თვისებების გათვალისწინება, ყურადღება და მზრუნველობა, დიდი ტაქტი კადრების შერჩევისა და განაწილების დროს განსაკუთრებით საჭიროა მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მრავალეროვანი შემადგენლობის პირობებში.

მუდმივი, თავისი მნიშვნელობით წარუვალი ამოცანა ის არის, რომ საბჭოთა ადამიანები აღვზარდოთ ქვეყნის ყველა ერისა და ეროვნების ურთიერთპატივისცემისა და მეგობრობის, თავისი დიადი საბჭოთა სამშობლოს სიყვარულის, ინტერნაციონალიზმის, სხვა ქვეყნების მშრომელებთან სოლიდარობის სულისკვეთებით. ეს ამოცანა უნდა გადაწყვიტონ ყველა პარტიულმა და კომკავშირულმა ორგანიზაციამ, საბჭოებმა და პროფკავშირებმა, ჩვენმა შეიარაღებულმა ძალებმა, რომლებიც მუდამ გახლდათ ინტერნაციონალიზმის კარგი სკოლა. ეს უნდა იყოს ქვეყნის ყველა სასწავლებლის ყოველდღიური ზრუნვის საგანი. (ტაში).

ინტერნაციონალური აღზრდის დარგში, ისევე როგორც მთელ იდეოლოგიურ და მასობრივ-პოლიტიკურ მუშაობაშიც, ჩვენ წინაშე დიდი ამოცანებია დასახული. ჩვენი მიღწევების დამაჯერებელი, კონკრეტული ჩვენება, ახალი პრობლემების სერიოზული ანალიზი, რომლებსაც დღენიადაგ წარმოშობს ცხოვრება, აზრისა და სიტყვის სიახლე — აი მთელი ჩვენი პროპაგანდის სრულყოფის გზა, რომელიც ყოველთვის უნდა იყოს ალალმართალი და რეალისტური, აგრეთვე საინტერესო, გასაგები და, მაშასადამე, უფრო ქმედითიც. (ტაში).

სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობისა და თანამშრომლობის შემდგომი განვითარება მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული სოციალისტური დემოკრატიის გაღრმავებაზე. საზოგადოებისა და სახელმწიფოს საქმეთა მართვაში ყველა ეროვნების მშრომელთა სულ უფრო ფართო მონაწილეობა — ასე შეიძლება მოკლედ დავახასიათოთ ჩვენი პოლიტიკური ცხოვრების წამყვანი ტენდენცია. და პარტია ყოველ ღონეს იხმარს, რათა იგი მტკიცდებოდეს და ვითარდებოდეს.

ყოველივე ნათქვამიდან, ამხანაგებო, გამომდინარეობს, რომ მომწიფებული სოციალიზმის პირობებში ერთა ურთიერთობის პრობლემები დღის წესრიგიდან არ იხსნება. მათ კომუნისტური პარტიის განსაკუთრებული ზრუნვა, მუდმივი ყურადღება სჭირდება. პარტია ღრმად უნდა სწვდებოდეს მათს არსს, სახავდეს მათი გადაწყვეტის გზებს, შემოქმედებითად ამდიდრებდეს განვითარებული სოციალიზმის პრაქტიკით ეროვნული პოლიტიკის ლენინურ პრინციპებს. (ტაში).

ჩვენ თამამად ვლაპარაკობთ არსებულ პრობლემებზეც და გადასაწყვეტ ამოცანებზეც, რადგან მტკიცედ ვიცით, რომ ამ პრობლემების, ამ ამოცანების გადაწყვეტა ხელგვეწიფება, ჩვენ შეგვიძლია გადავწყვიტოთ ისინი და კიდევაც გადავწყვეტთ. (ხანგრძლივი ტაში). განვეწყოთ საქმისათვის, და არა მაღალფარდოვანი სიტყვებისათვის — აი რა გვმართებს დღეს საიმისოდ, რომ კიდევ უფრო მეტად განვამტკიცოთ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების დიადი და მძლავრი კავშირი. (მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში). დარწმუნებული ვარ, ასე ფიქრობს ამ დარბაზში მყოფი ყველა ამხანაგი, ასე ფიქრობენ მთელი ჩვენი პარტია, მთელი საბჭოთა ხალხი. (მქუხარე ტაში).

2. სსრ კავშირი მშვიდობისა და ხალხთა თავისუფლების დიადი საქმის ბურჯია

ამხანაგებო! სწორედ იმ დღეს, 1922 წლის 30 დეკემბერს, როცა მოსკოვში მიღებულ იქნა დეკლარაცია და ხელშეკრულება სსრ კავშირის შექმნის შესახებ, ლოზანის კონფერენციაზე ლენინის დავალებით განაცხადეს, რომ ხელმძღვანელობენ რა საყოველთაო მშვიდობის ინტერესებით, საბჭოთა რესპუბლიკებს „თავიანთ უპირველეს მოვალეობად მიაჩნიათ... ყოველნაირად შეუწყონ ხელი რასებს შორის პოლიტიკური თანასწორობის რეჟიმის დამყარებას, ხალხთა თვითგამორკვევის უფლების პატივისცემას და ყველა სახელმწიფოს სრულ პოლიტიკურ და ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას".

ასე უბრალოდ და გასაგებად გამოცხადდა არსი პრინციპულად ახალი საგარეო პოლიტიკისა, რომლის თანამიმდევრულ განხორციელებას შეუდგა მსოფლიოს პირველი გამარჯვებული სოციალიზმის სახელმწიფო. (ტაში).

ხოლო ახალი სოციალისტური ქვეყნების გაჩენის კვალობაზე იქმნებოდა სრულიად ახალი ტიპის საერთაშორისო ურთიერთობაც. ამ ურთიერთობის საფუძველია იდეური ერთიანობა, მიზნების ერთობა, ამხანაგური თანამშრომლობა — თითოეული ქვეყნის ინტერესების, თავისებურებებისა და ტრადიციების სრული პატივისცემის პირობებში. ამ ურთიერთობის საფუძველია სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პრინციპი.

უვალი გზებით ავითარებდნენ სოციალიზმის ქვეყნები ამ ურთიერთობას. კაცობრიობის წარსულ გამოცდილებას არ შეეძლო ეკარნახა პასუხი კითხვებზე, რომლებსაც ცხოვრება აყენებდა. გასაგებია, რომ ერთი ხელის დაკვრით არაფერი გამოდიოდა. მით უმეტეს, რომ სოციალიზმის მსოფლიო სისტემის შემქმნელი ქვეყნები ბევრ რამეს სხვადასხვა ამოსავალი პოზიციიდან იწყებდნენ — როგორც თავიანთი შინაგანი განვითარების დონით, ისე იმ საგარეო პირობებით, რომლებშიც ისინი იმყოფებოდნენ. ყოველთვის ვერ ხერხდებოდა ვერც დროული დასკვნების გამოტანა თვით სოციალიზმის სამყაროში მომხდარი ცვლილებებიდან. არც საერთაშორისო ვითარება გვაცლიდა: ურთიერთობის ახალი ფორმების გამოცდა სახელდახელოდ გვიხდებოდა. იყო ილუზიები, რომლებიც უნდა ამოგვეფხვრა, იყო შეცდომები, რომლებიც ძვირად გვიჯდებოდა.

მაგრამ, ჩვენი ქვეყნების დღევანდელ დღეს რომ ვაფასებთ, შეგვიძლია კმაყოფილებით ვთქვათ: ჩვენ ბევრი რამ ვისწავლეთ, სოციალისტური სახელმწიფოების თანამეგობრობა მძლავრი, ჯანსაღი ორგანიზმია, რომელიც უდიდეს და კეთილნაყოფიერ როლს ასრულებს თანამედროვე მსოფლიოში. ძმური თანამშრომლობის მექანიზმი მოიცავს ჩვენი ქვეყნების ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს, სოციალისტური ალმშენებლობის საქმეში ჩვენი თანამოქმედების სხვადასხვა მიმართულებას. გაერთიანებული ძალებით ჩვენ ვაგნებთ გზებს, რომელთა მეოხებით სულ უფრო წარმატებით ვუხამებთ ერთმანეთს თანამეგობრობის საერთო ინტერესებსა და მასში შემავალი თითოეული ქვეყნის ინტერესებს. (ხანგრძლივი ტაში).

რა თქმა უნდა, ჩვენ დღესდღეობით ვერ ვიტყვით, რომ ყველა სიძნელე უკან დაგრჩა, რომ იდეალს მივაღწიეთ. ის, რაც მოგვეწონდა გუშინ, დღეს გაუმჯობესებას საჭიროებს. ჩვენი თანამეგობრობის ქვეყნების წინაშე ბევრი სერიოზული ამოცანა დგას. ეს გახლავთ ჩვენი სოციალისტური მონაპოვრებისა და ღირებულებების დაცვა იმპერიალიზმის შემოტევისაგან, ერთობლივი ბრძოლა მშვიდობის განმტკიცებისათვის და დაძაბულობის შენელებისათვის; ეს გახლავთ პოლიტიკური თანამშრომლობის შემდგომი სრულყოფა; დაბოლოს, ეს გახლავთ ახალი იმპულსის მინიჭება ეკონომიკური ინტეგრაციის პროცესისათვის.

ასე რომ, წინ ბევრი საქმე გველის. და მინდა ალგითქვათ, რომ საბჭოთა კავშირი, თავის მხრივ, ყველაფერს იღონებს მსოფლიო სოციალიზმის განსამტკიცებლად და ასაყვავებლად. (ხანგრძლივი ტაში).

ამხანაგებო! ეროვნული პრობლემის სოციალისტური გადაწყვეტის გამოცდილებას ყურადღებით სწავლობს კოლონიური ჩაგვრისაგან განთავისუფლებული ათობით ქვეყანა. ჩვენმა სოციალისტური მშენებლობის წარმატებებმა, ფაშიზმზე მოპოვებულმა ისტორიულმა გამარჯვებამ, საბჭოთა კავშირის ყველა ერისა და ეროვნების აყვავებამ მძლავრი სტიმული მიანიჭეს ხალხთა განმათავისუფლებელ ბრძოლას.

საბჭოთა კავშირის აქტიური და მტკიცე ბრძოლა კოლონიალიზმის ლიკვიდაციისათვის, ხალხთა განთავისუფლებისა და თანასწორუფლებიანობის საქმის უცვლელი მხარდაჭერა უადვილებს მათ თავისუფლებისა და პროგრესის გზით წინსვლას. ეს კარგად იციან აზიისა და აფრიკის, არაბული აღმოსავლეთისა და ლათინური ამერიკის ხალხებმა.

ახალგაზრდა, კოლონიური ჩაგვრისაგან განთავისუფლებული ქვეყნები ახლა ეროვნული ჩამოყალიბებისა და სოციალური განვითარების ძნელ პერიოდს გადიან. მათ უკან ეწევა კოლონიური წარსულისაგან მემკვიდრეობით მიღებული ჩამორჩენილობა, შინაური შუღლი და კონფლიქტები. ჯერ კიდევ ნელში გაუმართავ ქვეყნებს ყოველ ფეხის ნაბიჯზე აქვთ დაგებული ნეოკოლონიზატორთა მახეები. მაგრამ დარწმუნებული ვართ, რომ იმპერიალიზმისადმი მტკიცე წინააღმდეგობა, ეკონომიკური და სოციალურ-პოლიტიკური განვითარების მოფიქრებული სტრატეგია, ერთმანეთის ინტერესებისა და უფლებების ორმხრივი პატივისცემა ამ ქვეყნების ხალხებს დააძლევინებს იმას, რასაც ზრდის სიძნელენი ეწოდება. საბჭოთა ადამიანები უსურვებენ მათ დიდ წარმატებებს დამოუკიდებლობის განმტკიცებაში, კეთილდღეობისა და პროგრესისათვის ბრძოლაში. (ხანგრძლივი ტაში).

ჩვენ პატივისცემით ვეკიდებით მიუმხრობლობის მოძრაობას, რომლის მშვიდობისმოყვარულ პოლიტიკას სასარგებლო წვლილი შეაქვს საერთაშორისო ცხოვრებაში. ჩვენ მუდამ მტკიცედ ვუჭერთ მხარს იმათ, ვინც დღესაც იძულებულია იბრძოლოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის, თავისი ხალხების თვით არსებობისათვის, ვინც იძულებულია მოიგერიოს აგრესორის შემოტევა ან ვისაც აგრესიის საფრთხე ექმნება. და ჩვენი ეს პოზიცია განუყოფელია ქვეყნად მშვიდობის დამკვიდრებისათვის ბრძოლისაგან, რომელსაც თანამიმდევრულად და განუხრელად ეწევა საბჭოთა კავშირი. (ტაში).

ექვსი ათწლეულის მანძილზე რადიკალურად შეიცვალა საბჭოთა სახელმწიფოს მდგომარეობა, განუზომლად გაიზარდა მისი ავტორიტეტი და გავლენა. მჭიდრო მშვიდობიანი თანამშრომლობა აკავშირებს საბჭოეთს ყველა კონტინენტის ქვეყნებთან. მისი ხმა ავტორიტეტულად გაისმის საერთაშორისო ფორუმებზე. მშვიდობიანი თანამშრომლობის პრინციპებმა — სსრ კავშირის საგარეო პოლიტიკის საფუძველმა — ფართო საერთაშორისო აღიარება პოვა. ისინი შეტანილია ათობით საერთაშორისო დოკუმენტში, მათ შორის ჰელსინკის სრულიად ევროპის თათბირის საბოლოო აქტში. სსრ კავშირის წინადადებები დაედო საფუძვლად გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებს მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცების საკითხებზე.

მაგრამ მშვიდობის დამკვიდრების გზაზე ჭირდა და ახლაც ჭირს ყოველი ახალი ნაბიჯი, რადგან მოითხოვს დაძაბულ ბრძოლას იმპერიალისტური „ქორების" წინააღმდეგ. ეს ბრძოლა განსაკუთრებით გამწვავდა ახლა, როცა დასავლეთში გააქტიურდნენ ყველაზე აგრესიული დაჯგუფებანი, რომლებსაც სოციალიზმის კლასობრივი სიძულვილი უხშობს რეალობის გრძნობას და ხშირად საღ აზრსაც.

იმპერიალისტები ვერ ელევიან სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ ეკონომიკური ომის, მათს საშინაო საქმეებში ჩარევის ზრახვებს, რადგან იმედი აქვთ, რომ მოარყევენ მათს საზოგადოებრივ წყობილებას, ცდილობენ მიაღწიონ სამხედრო უპირატესობას სსრ კავშირზე, სოციალისტური თანამეგობრობის ყველა ქვეყანაზე.

რა თქმა უნდა, ეს გეგმები ჩასაფუშავად არის განწირული. ვერავინ ვერ შეატრიალებს უკუღმა ისტორიული განვითარების ჩარხს. სოციალიზმის „მოშთობის" ცდებს მაშინაც კი ვახშობდით, როცა საბჭოთა სახელმწიფო ის-ის იყო ფეხზე დგებოდა და დედამიწის ზურგზე ერთადერთ სოციალისტურ ქვეყანას წარმოადგენდა. ახლა კი მით უმეტეს ვერაფერს დაგვაკლებენ. (მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში).

მაგრამ არ შეიძლება არ ვხედავდეთ, რომ ვაშინგტონის ახლანდელმა პოლიტიკამ ფრიად გაამწვავა საერთაშორისო ვითარება და უაღრესად საშიშ ზღვარამდე მიიყვანა იგი.

უმაგალითო, ყველა დროისათვის რეკორდული მასშტაბი მიენიჭა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და მისი მეთაურობით მოქმედი ნატოს ბლოკის საომარ სამზადისს. ვაშინგტონის ოფიციალურ წარმომადგენელთაგან გვესმის განსჯა „შეზღუდული", „ხანგრძლივი" და ბირთვული ომის სხვა ამგვართა შესაძლებლობის შესახებ. ცდილობენ დაამშვიდონ ადამიანები, შეაგუონ იმ აზრს, რომ ბირთვული ომი მისაღებია. ჭეშმარიტად, ბრმა უნდა იყო, რომ ვერ ამჩნევდე ჩვენი ეპოქის რეალობებს, რომ ვერ ხედავდე: როგორც უნდა დაიწყოს, საიდანაც უნდა წამოვიდეს ბირთვული ქარბორბალა, იგი გარდაუვალად გამოვა კონტროლიდან, გამოიწვევს საყოველთაო კატასტროფას.

ჩვენი პოზიცია ამ საკითხში ნათელია: ბირთვულ ომს ვერ დავუშვებთ — ვერც მცირეს, ვერც დიდს, ვერც შეზღუდულს და ვერც ტოტალურს. (ხანგრძლივი ტაში). შევაჩეროთ ახალი ომის გამჩაღებლები — დღესდღეობით არ არსებობს ამაზე უფრო მნიშვნელოვანი ამოცანა. ამას მოითხოვს ყველა ხალხთა საარსებო ინტერესები. ამიტომ, როცა საბჭოთა კავშირმა ცალმხრივი წესით იკისრა ვალდებულება — არ იხმაროს პირველმა ბირთვული იარაღი, — ამას მოწონებითა და იმედით შეხვდა მთელი მსოფლიო. თუ ჩვენს მაგალითს სხვა ბირთვული სახელმწიფოებიც მიბაძავენ, ეს ნამდვილად საგრძნობ წვლილს შემატებს ბირთვული ომის თავიდან აცილების საქმეს.

ამბობენ, დასავლეთი ვერ იკისრებს ასეთ ვალდებულებას, ვინაიდან ვარშავის ხელშეკრულებას ჩვეულებრივ შეიარაღებაში უპირატესობა აქვსო. უწინარეს ყოვლისა, ეს ასე არ არის, რასაც მოწმობს ფაქტები და ციფრები. და გარდა ამისა, ჩვენ, როგორც ცნობილია, ვემხრობით ასეთი შეიარაღების შეზღუდვას, ამ საკითხებზეც გონივრულ ურთიერთმისაღებ გადაწყვეტილებათა ძიებას. ჩვენ მზად ვართ შევთანხმდეთ იმის თაობაზეც, რომ მხარეებმა პირველმა არ იხმარონ არა მარტო ბირთვული, არამედ ჩვეულებრივი იარაღიც.

ბირთვული ომის საფრთხის რეალური შემცირებისაკენ მიმავალი ერთ-ერთი მთავარი გზა, რასაკვირველია, სტრატეგიული ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვისა და შემცირების შესახებ საბჭოთა კავშირისა და შეერთებული შტატების მორიგების მიღწევაა. ამის შესახებ მოლაპარაკებას ვეკიდებით მთელი პასუხისმგებლობით, ვეძებთ პატიოსან შეთანხმებას, რომელიც ზიანს არ მიაყენებს არც ერთ მხარეს და ამასთან გამოიწვევს მათი ბირთვული არსენალების შემცირებას.

ჯერჯერობით ამერიკის მხარისაგან, სამწუხაროდ, სხვაგვარ მიდგომას ვხედავთ. იგი სიტყვით „რადიკალურ შემცირებას" მოგვიწოდებს, საქმით კი ძირითადად საბჭოთა სტრატეგიული პოტენციალის შემცირებას გულისხმობს. თავისთვის ამერიკის შეერთებულ შტატებს კი სურს შეინარჩუნოს მოქმედების თავისუფლება სტრატეგიული შეიარაღების გაძლიერებაში. იმის ფიქრიც კი აბსურდულია, რომ ჩვენ შეიძლება დავეთანხმოთ ამას. (ტაში). ყოველივე ეს, ცხადია, ხელს მისცემს პენტაგონს, მაგრამ სრულიად მიუღებელია საბჭოთა კავშირისათვის, და ყველასთვის, ვინც დაინტერესებულია მშვიდობის შენარჩუნებითა და განმტკიცებით. (ტაში).

შეადარეთ ამას სსრ კავშირის წინადადებანი. მათ საფუძვლად უდევს პარიტეტის შენარჩუნება. მზად ვართ ჩვენი სტრატეგიული შეიარაღება შევამციროთ 25 პროცენტით და მეტად. შესაბამისად უნდა შემცირდეს ამერიკის შეერთებული შტატების შეიარაღებაც, რათა სტრატეგიული იარაღის მატარებელთა რიცხვი ორივე სახელმწიფოს თანაბარი ჰქონდეს. ჩვენ წინადადებას ვაყენებთ აგრეთვე არსებითად შევამციროთ ბირთვული მუხტების რაოდენობა და მაქსიმალურად შევზღუდოთ ბირთვული იარაღის სრულყოფა.

ჩვენი წინადადებანი მოიცავს უკლებლივ ყველა სახეობის სტრატეგიულ იარაღს, ითვალისწინებს მისი არსენალების შემცირებას მრავალი ასეული ერთეულით. ისინი კეტავენ ამ დარგში შემდგომი გამაღლებული შეიარაღების ყველა შესაძლო არხს. და ეს მხოლოდ დასაწყისია: აღნიშნულ საფუძველზე მორიგება საწყისი პუნქტი გახდება ასეთი იარაღის რაოდენობის კიდევ უფრო დიდი ორმხრივი შემცირებისათვის, რაზეც მხარეები შეიძლება შეთანხმდნენ მსოფლიოში საერთო სტრატეგიული სიტუაციის გათვალისწინებით.

ჯერჯერობით კი მიმდინარეობს მოლაპარაკება. ჩვენ მოვითხოვთ იმას, რასაც გვიკარნახებს საღი აზრი: გავყინოთ ორივე მხარის სტრატეგიული არსენალები. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას ეს არ სურს და ახლა ყველასთვის ცხადია, რატომ: იგი ბირთვული შეიარაღების ახალ მნიშვნელოვან გაძლიერებას შეუდგა.

ვაშინგტონის ცდები, გაამართლოს ეს ზრდა, აშკარად უსაფუძვლოა. მტკიცებანი სსრ კავშირისაგან „ჩამორჩენის" თაობაზე, რომელიც ამერიკელებმა თითქოს უნდა დაძლიონ, — აშკარა სიცრუეა, ეს უკვე არაერთხელ თქმულა. და სულ მთლად სასაცილოა ლაპარაკი იმაზე, თითქოს იარაღის ისეთმა ახალმა სისტემებმა, როგორიც მაგალითად, „MX" რაკეტაა, „ხელი უნდა შეუწყოს განიარაღების შესახებ მოლაპარაკების წარმატებას".

შეიარაღების შემდგომი ზრდის პროგრამები საბჭოთა კავშირს ვერ აიძულებს დაეთანხმოს ცალმხრივ დათმობებს. ამერიკის მხარის გამოწვევას იძულებული ვიქნებით ვუპასუხოთ შესაბამისი ჩვენი სისტემების იარაღის განლაგებით: „MX"-ზე — ჩვენი ანალოგიური რაკეტით; შორი მოქმედების ამერიკულ ფრთოსან რაკეტას — შორი მოქმედების ჩვენი ფრთოსანი რაკეტით, რომელსაც უკვე ვცდით. (ხანგრძლივი ტაში).

ეს სულაც არ არის მუქარა. ჩვენ სრულიადაც არ გვინდა ასე ვითარდებოდეს მოვლენები და ყოველ ღონეს ვიხმართ, რათა თავიდან ავიცილოთ იგი. მაგრამ საჭიროა, რომ იმათაც, ვინც ამერიკის შეერთებული შტატების პოლიტიკას განსაზღვრავს, და ფართო საზოგადოებრიობასაც კარგად ჰქონდეთ წარმოდგენილი საქმის რეალური ვითარება. ასე რომ, თუ ვაშინგტონში მართლა სჯერათ, რომ ახალი სისტემის იარაღი ამერიკელებისათვის იქნება „კოზირი" მოლაპარაკებაზე, დაე, იცოდნენ, რომ ეს „კოზირი" ყალბია. (ხანგრძლივი ტაში). საბჭოთა კავშირთან შედარებით სამხედრო უპირატესობის მიღწევის მისწრაფებაზე დაფუძნებული პოლიტიკა უპერსპექტივოა და მხოლოდ ომის საფრთხეს თუ გააძლიერებს.

ახლა იმის თაობაზე, რასაც ნდობის ღონისძიებებს ვუწოდებთ. ჩვენ მათ სერიოზულად ვეკიდებით.

თანამედროვე იარაღის მოქმედების სისწრაფისა და ძალის პირობებში განსაკუთრებით საშიშია ერთმანეთისადმი უნდობლობის ატმოსფერო. უაზრო შემთხვევითობას, შეცდომას, ტექნიკურ ხარვეზსაც კი შეუძლია ტრაგიკული შედეგები გამოიწვიოს. ამი-

(დასასრული მე-4 გვერდზე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მოხსენება

(დასასრული)

ტომ თითი უნდა მოვაშოროთ სასხლეტს, საიმედო მცველით ჩავკეტოთ იარაღი. ამ მიმართულებით ზოგი რამ კეთდება, კერძოდ, ჰელსინკის მორიგებათა ფარგლებში. საბჭოთა კავშირი სახავს, როგორც ცნობილია, კიდევ უფრო სერიოზული ხასიათის, კიდევ უფრო ფართო მოცულობის ღონისძიებებს. ამის შესახებ ჩვენი წინადადებები ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვისა და შემცირების საკითხებზე ჟენევაში მიმდინარე საბჭოთა კავშირ-ამერიკის მოლაპარაკების მაგიდაზე დევს.

ჩვენ მზად ვართ განვიხილოთ ამ დარგში სხვების მიერ, მათ შორის ამას წინათ ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის მიერ წამოყენებული წინადადებანიც. მაგრამ მარტო ისეთი ღონისძიებანი, რომლებსაც იგი შეეხო, ერთმანეთისადმი უნდობლობის ატმოსფეროს ვერ გააქარწყლებს, ნდობას ვერ აღადგენს. საჭიროა რაღაც უფრო მეტი: ვითარების ნორმალიზაცია, მტრობისა და სიძულვილის ქადაგებაზე, ბირთვული ომის პროპაგანდაზე უარის თქმა. და, რაღა თქმა უნდა, ნდობის, ყოველგვარი ომის, მათ შორის შემთხვევით წამოწყებული ომის თავიდან აცილების მთავარი გზა გამალებული შეიარაღების შეწყვეტა და სახელმწიფოთა მშვიდი, კორექტული ურთიერთობის, დაძაბულობის შენელების დაბრუნებაა. (ტაში).

ვფიქრობთ, რომ ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს პლანეტის ყველა რეგიონისათვის, მაგრამ განსაკუთრებით ევროპისათვის, სადაც ყოველ აალებას შეიძლება მსოფლიო აფეთქება მოჰყვეს.

ახლა ამ კონტინენტს ემუქრება ახალი საფრთხე — დასავლეთ ევროპაში რამდენიმე ასეული ამერიკული რაკეტის განლაგების პერსპექტივა. პირდაპირ უნდა ვთქვა: ეს მშვიდობას კიდევ უფრო დაასუსტებდა.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ საფრთხე, რომელიც ევროპის ხალხებს, ის კი არა, მთელი მსოფლიოს ხალხებსაც შეექმნათ, შეიძლება თავიდან ავიცილოთ. სავსებით შესაძლებელია ვიხსნათ და განვამტკიცოთ მშვიდობა ევროპაში — თანაც ვისიმე უშიშროებისათვის ზიანის მიუყენებლად. სწორედ ამიტომ არის, რომ ერთ წელზე მეტია ვაწარმოებთ მოლაპარაკებას ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ჟენევაში იმის თაობაზე, თუ როგორ შევზღუდოთ და შევამციროთ ბირთვული შეიარაღება ევროპის ზონაში.

საბჭოთა კავშირი მზად არის ძალზე დიდი ნაბიჯები გადადგას. როგორც ცნობილია, ჩვენ შევთავაზეთ დავდოთ შეთანხმება იმის შესახებ, რომ უარი ვთქვათ ევროპაში სამიზნეთა დასაზიანებლად განკუთვნილ ყველა სახეობის ბირთვულ — როგორც საშუალო სიშორის, ისე ტაქტიკურ—იარაღზე. მაგრამ ეს ინიციატივა დუმილის ყრუ კედელს წააწყდა. როგორც ჩანს, მისი მიღება არ სურთ, აშკარად უარყოფას კი ვერ ბედავენ. მინდა კვლავ დავადასტურო, რომ ეს ჩვენი წინადადება ძალაში რჩება. (ტაში).

ჩვენ შევთავაზეთ სხვა ვარიანტიც, რომ სსრ კავშირმა და ნატოს ქვეყნებმა სამჯერ და მეტად შეამცირონ თავიანთი საშუალო სიშორის შეიარაღება. ამას ჯერჯერობით ამერიკის შეერთებული შტატები არ ეთანხმება. თავის მხრივ მან წამოაყენა წინადადება, რომელსაც თითქოს დაცინვით „ნულოვანი“ ვარიანტი ეწოდა. იგი ითვალისწინებს ყველა საბჭოთა საშუალო სიშორის რაკეტის ლიკვიდაციას სსრ კავშირის არა მარტო ევროპულ, არამედ აზიურ ნაწილშიც, თანაც ევროპაში ნატოს რაკეტულ-ბირთვული არსენალის შენარჩუნებისა და ზრდის პირობებში. ნუთუ ვინმე სერიოზულად ფიქრობს, რომ საბჭოთა კავშირი ამას დაეთანხმება? როგორც ჩანს, ვაშინგტონს სურს ჩაფუშოს შეთანხმება, რათა მოიმიზეზოს მოლაპარაკების წარუმატებლობა და ასე თუ ისე განალაგოს თავისი რაკეტები ევროპის მიწა-წყალზე.

ასეა თუ არა ეს, — მომავალი გვიჩვენებს. ჩვენ კი კვლავაც ვეცდებით მივაღწიოთ შეთანხმებას ორივე მხარისათვის სამართლიან საფუძველზე. ჩვენ მზად ვართ, კერძოდ, რომ საბჭოთა კავშირმა ევროპაში შეინარჩუნოს მხოლოდ იმდენი რაკეტა, რამდენიც ინგლისსა და საფრანგეთს აქვთ, — და არც ერთი რაკეტით მეტი. ეს ნიშნავს, რომ საბჭოთა კავშირი შეამცირებდა ასობით რაკეტას, მათ შორის არაერთ ათეულ ყველაზე თანამედროვე რაკეტას, რომლებსაც დასავლეთში სს-20-ს უწოდებენ. იმაში, რაც შეეხება სსრ კავშირსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს, საშუალო სიშორის რაკეტების დარგში — ეს ნამდვილად პატიოსანი „ნულოვანი“ ვარიანტი იქნებოდა. ხოლო თუ ინგლისისა და საფრანგეთის რაკეტების რიცხვი შემდგომში შემცირდებოდა, დამატებით ამდენითვე შემცირდებოდა საბჭოთა რაკეტების რიცხვიც.

ამასთან ერთად მიღწეული უნდა იყოს აგრეთვე მორიგება ორივე მხარის მიერ თანაბარ დონემდე საშუალო სიშორის ბირთვული იარაღის მატარებელი თვითმფრინავების რიცხვის შემცირების შესახებაც, რომლებიც ამ რეგიონში აქვთ როგორც სსრ კავშირს, ისე ნატოს ქვეყნებს.

მოვუწოდებთ ჩვენს პარტნიორებს დაეთანხმონ ამ მკაფიო და სამართლიან მორიგებას, ისარგებლონ ამ შესაძლებლობით, სანამ იგი ჯერ კიდევ არსებობს. მაგრამ თავს ნურავინ ნუ მოიტყუებს: არასოდეს არ დავუშვებთ, რომ ჩვენს უშიშროებას, ჩვენი მოკავშირეების უშიშროებას საფრთხე შეექმნას. უნდა ვიფიქროთ იმაზეც, თუ რა მძიმე შედეგები მოჰყვება გარდაუვალად ევროპაში საშუალო სიშორის ახალი ამერიკული იარაღის განლაგებას საერთოდ ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვის ყველა შემდგომი ღონისძიებისათვის. ერთი სიტყვით, ახლა ჯერი ამერიკის შეერთებულ შტატებზეა.

დასასრულ ასე ვიტყვი. ჩვენ მხარს ვუჭერთ პლანეტის ყველა ხალხის ფართო, ნაყოფიერ, დიქტატისა და სხვის საქმეებში ჩარევისაგან თავისუფალ თანამშრომლობას მათი ურთიერთსარგებლიანობისათვის და მთელი კაცობრიობის საკეთილდღეოდ. **(ხანგრძლივი ტაში).** საბჭოთა კავშირი ყოველ ღონეს იხმარს, რათა ახლანდელი და მომავალი თაობებისათვის უზრუნველყოს წყნარი, მშვიდობიანი მომავალი. ეს არის ჩვენი პოლიტიკის მიზანი, და მას არ გადავუხვევთ. **(ხანგრძლივი ტაში).**

• • •

ამხანაგებო! როცა გონების თვალს ვავლებთ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მიერ 60 წლის მანძილზე განვლილ გზას, ნათლად ვხედავთ, რომ ყველა ჩვენი მიღწევა და გამარჯვება განუყრელად არის დაკავშირებული კომუნისტთა ლენინური პარტიის საქმიანობასთან. სწორედ პარტია იყო და არის ის მძლავრი შემოქმედებითი, დამრაზმველი ძალა, რომელიც უზრუნველყოფს შეუნელებელ წინსვლას საზოგადოებრივი პროგრესის ყველა მიმართულებით.

თავისი იდეოლოგიით, თავისი შემადგენლობითა და აგებულებით ჩვენი პარტია საბჭოთა კავშირის ყველა ერისა და ეროვნების ერთიანობის, შეკავშირების ცოცხალი განსახიერებაა. როცა თავის პოლიტიკას ეროვნული და ინტერნაციონალური ინტერესების ჰარმონიული შეხამებისათვის წარმართავს, პარტია ქმნის ისეთ სოციალურ პირობებს, რომლებშიც თითოეული ერის აყვავება, ყოველმხრივი განვითარება მთელი ჩვენი ძმური კავშირის აღმავლობისა და აყვავების წანამძღვარი ხდება.

როცა ვამბობთ: „ხალხი და პარტია ერთიანია!“ — ამით ვადასტურებთ იმ უცილობელ ფაქტს, რომ მიზნები და ამოცანები, რომლებიც პარტიამ დაისახა, ზუსტად გამოხატავს ყველა საბჭოთა ადამიანის მისწრაფებებსა და მოთხოვნილებებს. და ჩვენი მრავალმილიონიანი ხალხი თავისი საქმეებით ხორცს ასხამს პარტიის პოლიტიკას. ამის ერთ-ერთი ნათელი დადასტურებაა ის წარმატებები, რომლებითაც ყველა რესპუბლიკა ეგებება ახლანდელ იუბილეს. **(ტაში).**

ნება მიბოძეთ, ამხანაგებო, დიდი მადლობა მოვახსენო მილიონობით წარმოების მოწინავეს, რომლებმაც მთლიანად და გადაჭარბებით შეასრულეს სსრ კავშირის 60 წლისთავის აღსანიშნავად ნაკისრი სოციალისტური ვალდებულებანი. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ნება მიბოძეთ, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და მინისტრთა საბჭოს სახელით მხურვალედ მივულოცო ყველა საბჭოთა ადამიანს დიდი დღესასწაული — ჩვენი დიადი კავშირის დაბადების დღე. **(მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

გაუმარჯოს კომუნიზმის მშენებელ ხალხთა მეგობრობას! **(მქუხარე ტაში).**

გაუმარჯოს პროლეტარულ, სოციალისტურ ინტერნაციონალიზმს! **(მქუხარე ტაში).**

გაუმარჯოს მთელი მსოფლიოს მშვიდობას! **(მქუხარე ტაში).**

დაე, ყვაოდეს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი! **(მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში, ყველანი ფეხზე დგებიან).**

სპორტულ ფედერაციებში

ახალი ამოცანების წინაშე

გაიმართა საქართველოს თავისუფალი ჭიდაობის ფედერაციის პლენუმი, რომელსაც ესწრებოდნენ სპორტის ამ სახეობის სპეციალისტები, მწვრთნელები, სპორტულ საზოგადოებათა და უწყებათა წარმომადგენლები.

სსრ კავშირის ხალხთა VIII სპარტაკიადისთვის მზადების მიმდინარეობის შესახებ ილაპარაკა საქართველოს თავისუფალი სტილის მოჭიდავეთა ნაკრების უფროსმა მწვრთნელმა ლ. მესტვირიშვილმა. მოისმინეს საქართველოს სპორტკომიტეტის მთავარი მწვრთნელის ე. მაჩაიძის ინფორმაცია თავისუფალი სტილის მოჭიდავეთა თბილისის XXII საერთაშორისო ტურნირის მაღალ დონეზე ჩატარებისთვის მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარების შესახებ. განხილული იქნა, აგრეთვე ბავშვთა შორის თავისუფალი ჭიდაობის განვითარებისა და სოფლად საჭიდაო ბაზების მდგომარეობის საკითხები.

პლენუმზე საუბარი იყო იმ ღონისძიებებზე, რომლებიც ფედერაციამ ჩაატარა რესპუბლიკაში თავისუფალი ჭიდაობის დანერგვა-განვითარებისთვის.

პლენუმმა განიხილა ორგანიზაციული საკითხები. საქართველოს თავისუფალი ჭიდაობის ფედერაციის თავმჯდომარედ აირჩიეს საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის მინისტრი, სოციალისტური შრომის გმირი **გ. მგელაძე.** გამოითქვა რწმენა, რომ ფედერაციის ახალი ხელმძღვანელობა ყველაფერს გააკეთებს რესპუბლიკაში თავისუფალი ჭიდაობის განვითარების მდგომარეობის მკვეთრი გაუმჯობესებისთვის.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე **შ. ქველიაშვილი.**

გაიხსნა ოლიმპიური დიდების მუზეუმი

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა **ხუან ანტონიო სამარანჩმა,** 21 დეკემბერს მონაწილეობა მიიღო „იზმაილოვოს“ ოლიმპიურ სპორტის სასახლეში ოლიმპიური დიდების საზოგადოებრივი მუზეუმის გახსნაში.

მუზეუმის მრავალრიცხოვანი ექსპონატი — თასები, მედლები, პლაკატები, მრავალფეროვანი სუვენირები, ალბომები, ფოტოსურათები — მოგვითხრობენ ოლიმპიური თამაშების ისტორიაზე, ზამთრისა და ზაფხულის ოლიმპიადებზე, საბჭოთა სპორტსმენების მიღწევებზე, სსრ კავშირში მასობრივი სპორტის განვითარებაზე. სპეციალური განყოფილება მიძღვნილია მოსკოვის თამაშებისადმი. დიდი ყურადღება ეთმობა ოლიმპიურ მოძრაობას.

ასეთი მუდმივმოქმედი მუზეუმის შექმნა მისასალმებელია, — თქვა სოკ-ის პრეზიდენტმა. დარწმუნებული ვარ, რომ იგი თავის წვლილს შეიტანს ოლიმპიური იდეების სულისკვეთებით ახალგაზრდობის აღზრდისა და ოლიმპიური თამაშების პროპაგანდის საქმეში.

სამარანჩმა ავტოგრაფი დატოვა ოლიმპიური მოძრაობის ამსახველ სტენდზე და საპატიო სტუმართა წიგნში გააკეთა ჩანაწერი.

აქვე გადაეცა ოლიმპიური ორდენი გამოჩენილ საბჭოთა სპორტსმენს—ევროპის, მსოფლიოსა და ოლიმპიური თამაშების არაერთგზის ჩემპიონს **ირინა როდნინას.**

მისი სპორტული ბიოგრაფია უჩვეულოდ მდიდარია ბრწყინვალე გამარჯვებებით. როდნინა მუდამ გამოირჩეოდა კეთილშობილებით, პატიოსანი სპორტული ბრძოლით, — თქვა სამარანჩმა მისთვის ჯილდოს გადაცემისას. და როცა წინადადება შემოვიდა აღენიშნათ მისი დიდი და ნაყოფიერი წვლილი მსოფლიო სპორტში და საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის განვითარებაში, სოკ-მა ერთსულოვნად გადაწყვიტა მისი დაჯილდოება ოლიმპიური ორდენით.

შემდეგ სოკ-ის პრეზიდენტმა ჰოკეის საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტ გიუნტერ საბეცკისთან ერთად შეაჯამა „ოლიმპიური სოლიდარობის“ პროგრამით ჩატარებული ჰოკეის მწვრთნელთა საერთაშორისო სემინარის შედეგები, რომელიც ორგანიზებული იყო სსრ კავშირის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტისა და სსრ კავშირის ჰოკეის ფედერაციის მიერ. სემინარის მონაწილე მწვრთნელებს გადაეცათ სოკ-ის სპეციალური დიპლომები ჰოკეის კურსის დამთავრების შესახებ.

მუზეუმის გახსნის ცერემონიალში მონაწილეობდნენ სსრ კავშირის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტისა და საკავშირო სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე **ს. პავლოვი** და საბჭოთა სპორტული და ოლიმპიური მოძრაობის სხვა ხელმძღვანელები. (საკდესი).

● ჭადრაკი

მხოლოდ სამი

ტალინი, 22 დეკემბერი (დეპეშით, „ლელოს“ სპეც. კორ.). ერთდღიანი დასვენების შემდეგ ქალთა 42-ე საკავშირო ჩემპიონატზე ბრძოლა განახლდა. გაიმართა XIII ტური.

წერეთელმა დაამარცხა ჩეხოვა, არახამიამ — ლელჩუკი, ზაიცევამ — კულიკოვა. დანარჩენი პარტიები გადაიდო. ამ დღეს იოსელიანი თამაშობდა ჩელუშკინასთან, ხუგაშვილი — პიარნპუუსთან.

13 ტურის შემდეგ ლიდერობენ ნ. იოსელიანი — 8 (2), ა. ახშარუმოვა — 7,5 (2), ე. ეპშტეინი, ე. ფათალიბეკოვა — 7,5-7,5 (1-1).

გ. მაჭავარიანი,
რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯი.

შეცდომა ცაიტნოტში

თელავი, 22 დეკემბერი (ტელეფონით, „ლელოს“ სპეც. კორ.). სსრ კავშირის ვაჟთა 50-ე ჩემპიონატის XIV ტურში ოთხი პარტია დამთავრდა.

უბილავა—გურგენიძის შეხვედრაში უშელავათო თამაში გაჩაღდა. მეტოქენი ბევრს ფიქრობდნენ თითოეულ სვლაზე. ცაიტნოტში გურგენიძე შეცდა და დამარცხდა. ასევე დაძაბულად მიმდინარეობდა ლპუტიან—შნეიდერის შეხვედრა, რომელიც შნეიდერმა მოიგო. ყაიმზე შეთანხმდნენ იუდასინი — გორელოვი და ბაგიროვი —ჩეხოვი.

გადადებულ პარტიებში ვაჰანიანს აგზამოვთან უარესი პოზიცია აქვს, ზაიჩიკს ლუკინთან ხარისხი აკლია, მაგრამ იგი ყაიმის რეალურ შანსს ინარჩუნებს.

ლიდერთა მდგომარეობა 14 ტურის შემდეგ: რ. ვაჰანიანი — 10 (1), გ. ზაიჩიკი— 9 (1), ა. შნეიდერი —8,5 (1), ე. უბილავა — 8 (1), ვ. ჩეხოვი, ს. ლპუტიანი, ლ. იუდასინი — 8-8.

დღეს მოჭადრაკეები დაამთავრებენ გადადებულ პარტიებს, ხვალ, 23 დეკემბერს კი XV ტურის შეხვედრებს გამართავენ.

● კალათბურთი

პირველი შედეგები

კაუნასში დაიწყო უმაღლესი ლიგის იმ რვა გუნდის ასპარეზობა, რომელიც სსრ კავშირის ჩემპიონის ოქროს მედლებისთვის იბრძვის. პირველი დღის მატჩების შედეგები ასეთია: ცსკა — „დინამო“ (თბილისი) 154:80 (79:40), „დინამო“ (მოსკოვი) — რტი (მინსკი) 86:85 (43:41), „ჟალგირისი“ (კაუნასი) — ვეფ (რიგა) 117:88 (55:46).

სპორტული ლატარიების მთავარმა სამმართველომ შეაჯამა შედეგები „სპორტლოტოს“ მორიგი, 51-ე ტირაჟებისა, რომლებიც 18 დეკემბერს გაიმართა.

„სპორტლოტო 6 49“-დან: ექვსი ციფრი ვერავინ გამოიცნო, ხუთი ციფრის გამოცნობისთვის (18 ბარათი) მოგება 3416 მანეთია, ოთხისთვის (1315 ბარათი) — 44, სამისთვის (24921 ბარათი) — 3.

„სპორტლოტო 5 36“-დან: ხუთი ციფრის გამოცნობისთვის (6 ბარათი) მოგება 10000 მანეთია, ოთხისთვის (1714 ბარათი) — 206, სამისთვის (65285 ბარათი) — 11.

რედაქტორი ა. ბასილაია.

27 დეკემბერს

პროფსაბჭოს მძლეოსნობის სასახლის სხდომათა დარბაზში გაიმართება **ნსს „კოლმეურნეს“ რესპუბლიკური საბჭოს II პლენუმი.**

დასაწყისი 12 ს.

28 დეკემბერს, 12 საათზე მძლეოსნობის სასახლის სხდომათა დარბაზში (ა. წერეთლის პრ. № 95-ა) გაიმართება საქართველოს ნებაყოფლობითი სპორტული საზოგადოება

„სპარტაკის“ II პლენუმი

დელეგატების რეგისტრაცია იწარმოებს დილის 10 საათიდან.

საქართველოს კპ ცკ-ის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სტამბა, 380096, თბილისი-96, ლენინის ქ. 14. იბეჭდება ოფსეტური წესით
საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის, 29. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 ИНДЕКС 66435
უე 09539